

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.

Autor/autorka práce: Bc. Klára Frídlová
 Studijní program/obor: Teologie, Katolická teologie
 Název práce: Zobrazování biblických námětů v českém umění
 ve 40. a 50. letech 20. století
 Vedoucí práce: PhDr. Milan Pech, Ph.D.
 Rozsah práce: 148 s.

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými přípomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☒	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☐	☒	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☐	☒	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☒		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐		☒	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

V kritickém přehledu dosavadní literatury diplomantka lakonicky konstatuje: „Při práci s náboženskými motivy bylo nezbytné nahlížet do Bible a ikonografických slovníků...“ (s. 13). Nezáměrně tak upozorňuje na výchozí nedostatek, který práci na mnoha místech poznamenává: Vlastní předmět práce velmi solidně pokrývá použitá literatura, především monografie umělců a katalogy výstav, postrádám tu ale například základní díla, která by diplomantce pomohla pochopit širší problematiku ikonografie křesťanského umění jak obecněji, tak a především v proměnách role křesťanské tradice a duchovního života ve zvoleném rozpětí 1938-1960. Ikonografie zde posloužila jen k utřídění materiálu, což se i jako prostředek organizace textu osvědčilo, ale tím její využití končí. U nepoučeného laika by práce mohla vzbudit představu, že křesťanská kultura leží v Čechách ve 20. století kdesi mimo vývoj umění, je čímsi uzavřeným, antikvovaným, sahá se k ní jen v situaci existenciální tísně a existenčního ohrožení a české moderní umění se s ní začalo vyrovnávat až na sklonku 30. let. Mnohé, především metodologickou inspiraci, mohla diplomantce poskytnout literatura k předcházejícím obdobím, např. FILIP, Aleš – MUSIL, Roman (eds.). Neklidem k Bohu: Náboženské výtvarné umění v Čechách a na Moravě v letech 1870-1914. Praha: Arbor vitae, 2006. či RAKUŠANOVÁ, Marie (ed.). Křičte ústa! Předpoklady expresionismu. Praha: Academia, 2007. ad. V tomto ohledu ale málo čerpala i z výtečné studie Hany Rousové Člověk na kříži, k níž se hlásí jako k iniciačnímu východisku své práce a hojně z ní přejímá. Ovšem tam, kde Rousová nabízí podněty k rozvedení, polemice či verifikaci, se často vydává naopak cestou zjednodušení. Citelně absentuje také literatura k determinantám a kontextům výtvarné tvorby zkoumaného období. Srovnání obou zvolených period, tedy 1938-1948 a 1948-1960, exponované jako podstatné téma práce, tak vyznívá velmi chudě. Nelze se spokojit s atributem přípustnosti a nepřípustnosti děl s biblickými náměty ve veřejné prezentaci výtvarného umění už jen proto, že není možné umělecké dílo redukovat na námět a ignorovat odlišnosti výstavních možností v obou obdobích. Autorka minimálně pracuje s dobovými uměleckými periodiky (zcela tu chybí např. Život, Výtvarné umění, Dílo či Blok) a často se spokojí se sekundární literaturou, jako je tomu např. u diskuse kolem výstavy Obrazy národních umělců SSSR, kde máme k dispozici obsáhlý Mrkvičkův soubor Střetnutí: Sovětské malířství a současné umění (Praha: Vladimír Žikeš, 1947) a také Šourkovy a Kotalíkovy Čtyři rozpravy o malířství českém a sovětském (Praha: Výtvarný odbor Umělecké besedy, 1947). Na zmiňované primární zdroje se mnohde ani neodkazuje bibliografickými údaji (namátkou např. Teige, s. 37, Sorokin, s. 53). Diplomantka soustředila úctyhodnou sumu obrazového materiálu, ve vztahu k bohaté a kvalitními reprodukcemi tvořené obrazové příloze pak ovšem vyznívají mnohé příliš popisné pasáže textu jako nadbytečné, neboť nepřinášejí další informace. Především je tu ale problém kritérií, podle nichž byli vybíráni umělci a jejich díla do zkoumaného souboru. Diplomantka je nikde neformuluje, ovšem závěry, které ze souboru vyvozuje, mohou být objektivní jen za předpokladu jeho prokazatelné (a v práci nutně prokázané) reprezentativnosti. Přesvědčivost postrádá také způsob, jímž diplomantka se soustředěnými díly nakládá. „Vyprávěním“ obrazu není zdaleka splněna povinnost historika umění před ním, to podstatné musí následovat. Také jednoduché, spíše „dojmologické“ charakteristiky působí na mnoha místech až laicky.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

--

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 4. ledna 2022

Podpis: